

'Alleen maar aanhouden niet genoeg'

Den Haag | Robbert Salome (verslaggever)

De grote politie-actie dinsdag in de omgeving van de Beresteinlaan heeft alleen effect als alle betrokkenen de juiste vervolgstappen zetten. Dat zegt de Amsterdamse criminoloog Jan Dirk de Jong. 'Iedereen moet meedoen en eigen belangen loslaten'.

Het klinkt spectaculair: tweehonderd politiemensen die elf criminele jongeren aanhouden voor een reeks inbraken. „En dat is het ook,” zegt criminoloog Jan Dirk de Jong. Hij doet al zestien jaar onderzoek naar criminele jongeren in binnen- en buitenland en volgt de ontwikkelingen in Den Haag daarom nauwlettend.

Maar De Jong hecht er waarde aan om het beeld van de aangehouden jongeren te nuanceren. „Dit soort jongens zijn de schrik van de buurt, maar in de wereld van de misdaad zijn inbrekers geen 'hele heftige figuren'. De misdrijven die zij plegen, hebben grote impact op de slachtoffers, maar de financiële schade door fraude en corruptie is vele malen groter.”

En hoewel De Jong hun gedrag uiteraard volledig afkeurt, zijn de beoogde doelen van de jonge criminelen ook niet veel anders dan die van andere mensen: „Ze willen succesvol zijn en bewonderd worden. Bij beurshandelaren telt wie de dikste auto heeft, de mooiste vrouw en het meeste geld. Voor deze jongens geldt dat ook. Maar zij groeien op in een straatcultuur die je vaker tegenkomt in achterstandswijken. In die wereld worden geweld en criminaliteit uitgelegd als legitieme middelen om een doel te bereiken.”

Het louter aanhouden van criminele jongeren uit achterstandswijken is volgens De Jong niet de sleutel tot succes. „Er staat alweer een nieuwe generatie klaar. Het is hoofdzakelijk aan andere instanties dan politie en justitie om zich op hen te concentreren. Je moet deze jongens bereiken en overtuigen dat zij kiezen voor een doodlopend pad.”

Rolmodellen

De begeleiding en hulpverlening die de gemeente Den Haag de ouders en broertjes van de verdachten gaat aanbieden, zijn volgens De Jong een stap in de goede richting. „Maar hulpverleners vinden lang niet altijd aansluiting bij jongeren uit dit soort achterstandswijken. De gemeente moet op zoek naar rolmodellen. Naar mensen 'eigen zijn', die de mores van de wijk kennen en de taal van de straat spreken. Maar die nadrukkelijk niet hebben gekozen voor een criminele carrière of daarvan zijn teruggekomen. Voor zulke rolmodellen hebben jongeren uit de wijk doorgaans veel respect.” Want de paar 'geslaagde criminelen' mogen dan dure auto's rijden en dikke pakken geld bij zich dragen, volgens De Jong maakt 'geld die ventjes uit de buurt uiteindelijk niet gelukkig'. „Ze voelen de leegte. Die jongens willen dat hun leven betekenis heeft, dat ze nodig zijn. Ze willen gewaardeerd worden. Het is de kunst om ze te laten rennen voor de juiste mensen. Niet voor een crimineel, maar voor bijvoorbeeld een werkmeester.”

Garantie

Overigens bieden de aanhoudingen van gisteren geen garantie voor langdurige straffen, zegt De Jong. „Er volgen nu allerlei procedures, waarin fouten kunnen worden gemaakt. Bovendien moet de officier van justitie het belang van deze zaak inzien, evenals de rechter. En het is aan de politie om daar met de juiste achtergrondinformatie voor te zorgen.”

In: Algemeen Dagblad (Den Haag, Stad & Regio), donderdag 16 januari 2014: p.6